

ศิลปะการพับผ้า

รูปดอกไม้

ปิยาภา เกิดนาวี :: จักรพันธ์ ตั้งอนันตกิจ

:: วัสดุกับอุปกรณ์ที่ใช้ในงานพับดอกไม้ ::

1. วัสดุชนิดต่างๆ

2. ยางหลากสี

3. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการตกแต่ง เช่น กระดาษลูกไม้ (Doily)
กระดาษสา ริบบิ้น แก้วทรงสูง แจกัน ฯลฯ

:: การใช้เทคนิคมือในการพับผ้ารูปดอกไม้ ::

การพับ

การดิ่งกลับ

การม้วน

การบิด

การจับพุ่มดอก

การมัด

การสร้างสันทบผ้า

การวางกลับดอก

การสร้างความโค้งมนของกลีบดอก

การพัน

การสไลด์

การจับจีบ

การปักปลายกลีบ

การวางกลีบสลับหว่าง

การเข้าซ่อ

การเตรียมผ้าสำหรับงานพับดอกไม้

1. การเลือกผ้า

ผ้าที่เหมาะสมสำหรับการพับดอกไม้คือผ้าที่มีเส้นใยที่เหนียว ทนทาน อยู่ตัว จี้นรูปง่าย คลายตัวยาก เมื่อลองพับดูแล้วผ้าจะทรงตัวอยู่ เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าลินิน ผ้าไหม เป็นต้น

2. การตัดเย็บ

ผ้าที่นำมาพับดอกไม้ให้ขนาดเดียวกันกับผ้าเช็ดปาก คือขนาด 17x17 นิ้ว หรือขนาด 20x20 นิ้ว และสามารถนำผ้าเช็ดปากที่มีเนื้อผ้าไม่หนามากมาพับเป็นดอกไม้รูปทรงต่างๆ ได้เช่นกัน

3. การรีดและการลงแป้ง

สิ่งสำคัญที่สุดของผ้าที่นำมาใช้พับดอกไม้ นั่น เนื้อผ้าต้องเรียบและอยู่ตัว การลงแป้งจะทำให้ผ้ามีความหนาและมีน้ำหนักมากขึ้น ซึ่งการลงแป้งในแต่ละส่วนอาจใช้ความเข้มข้นไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเนื้อผ้าและส่วนของงานที่ต้องการนำไปใช้ เช่น ผ้าฝ้ายลงแป้งที่มีความเข้มข้นมากกว่าผ้าลินิน หรือส่วนที่เป็นใบประดับต้องลงแป้งที่มีความเข้มข้นสูงกว่าส่วนของดอกเพราะใบประดับอาจใช้ในการกำหนดกรอบของงาน เป็นต้น

อัตราส่วนของการผสมแป้ง

แป้งมัน	5	ช้อนโต๊ะ
น้ำ	2	ลิตร

วิธีทำ

ละลายแป้งกับน้ำให้เข้ากันแล้วนำไปตั้งไฟ คนเบาๆ ให้เป็นสีใส จากนั้นนำผ้าไปชุบน้ำ ปิดหมากแล้วนำมาแช่ในน้ำแป้งประมาณ 5 นาที ปิดแล้วนำไปตากให้แห้ง เมื่อแห้งดีแล้วพรมน้ำเล็กน้อยแล้วรีดให้เรียบ

Tip:

สามารถใช้สเปรย์อัดกลับแข็งจัดลงบนผ้าแทนการลงแป้งได้ แต่มีข้อเสียคือมีกลิ่นติดผ้า และผ้าบางชนิดเมื่อฉีดทิ้งไว้นานๆ จะเกิดเป็นรอยต่างบนผ้าได้

การพับผ้า รูปดอกไม้

ดอกกุหลาบตุ้ม

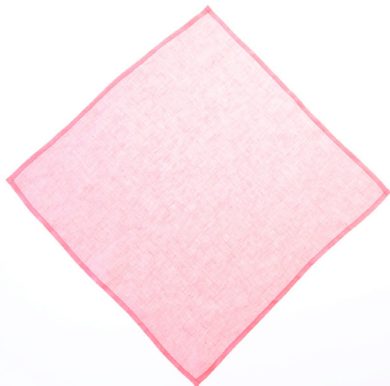
ศิลปะการพับผ้ารูปดอกไม้

12

ดอกกุหลาบตูม

ขั้นตอนการพับ

1

2

3

1. วางผ้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
2. พับมุมผ้าด้านบนไปด้านหลังเล็กน้อย
3. ม้วนสันทบด้านบนให้เป็นกรวยเล็กๆ โดยเริ่มจากมุมสันทบด้านซ้าย จับสันทบผ้าวนไปทางขวา ประมาณ 2 นิ้ว (มุมผ้าที่พับลงมาอยู่ด้านใน)
4. พับสันทบผ้าที่เหลือตลบกลับไปอีกด้านหนึ่ง
5. จับสันทบผ้าวนไปทางซ้าย หุ้มยอดแหลมของกรวยในลักษณะคังรูป
6. สร้างสันทบผ้าอีกครั้งแล้ววางพาดในแนวนอน เสมยยอดแหลม
7. พับปลายสันทบใหม่หุ้มกรวยแหลมในลักษณะคังรูป ให้ชายผ้าเกยกัน
8. รวบผ้าด้านล่าง โดยจัดให้ฐานดอกพองออกเล็กน้อย แล้วมัดคางให้แน่น
9. คึงมุมผ้าที่อยู่ใกล้กับฐานดอกขึ้นมาหุ้มเป็นใบเลี้ยง ส่วนมุมผ้าที่เหลืออีก 2 มุมสามารถทำเป็นใบ เมื่อจัดเข้าช่อกับดอกไม้อื่นๆ

4

5

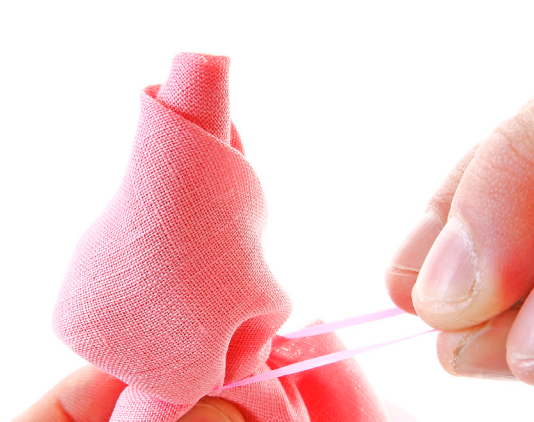
6

7

8

9

ชิ้นงานสำเร็จ

Tip:

การสรวนสันทบผ้า

คือการสอดมือไปใต้ผ้า ทางนี้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ออกให้ผ้าอยู่บนปลายนิ้ว จะเกิดรอยสันทบระหว่างนิ้ว จับผ้าตามรอยสันทบนั้นขึ้นมาใช้งานต่อไป

ดอกกระดุม

ศิลปะการพับผ้ารูปดอกไม้

16

ดอกกระดุม

ขั้นตอนการพับเกสรกับกลีบชั้นใน

1. ปั้นสำลีเป็นก้อนกลมขนาดพอประมาณแล้วนำมาวางตรงกึ่งกลางผ้า
2. รวบผ้าหุ้มสำลีให้ตึง แล้วมัดยางด้านล่าง
3. กางผ้าออก
4. พับทบมุมผ้ามุมหนึ่งเป็นจีบเล็กๆ ให้มีลักษณะคล้ายกลีบดอกไม้
5. ประกอบฐานกลีบใต้เกสร
6. ทำกลีบที่ 2 ในลักษณะเดียวกันแล้วนำมาประกบติดกับเกสรถัดจากกลีบแรก
7. ทำกลีบที่ 3 แล้วนำมาประกบต่อจากกลีบที่ 2
8. เมื่อทำจนครบสี่กลีบ จัดเรียงกลีบดอกกรอบเกสรให้สวยงาม แล้วมัดยางให้แน่น

4

5

6

7

8

ขั้นตอนการพับกลีบชั้นนอก

1

2

3

1. คลี่ผ้าออก แล้วจัดมุมผ้าทั้งสี่ให้มีลักษณะดังรูป
2. พับทบมุมผ้าด้านหนึ่งเป็นจีบเล็กๆ คล้ายกลีบดอกชั้นใน
3. ประกบติดกับฐานดอกในลักษณะสับหว่างกัน
4. พับกลีบที่ 2-4 แล้วนำมาประกบสับหว่างกับกลีบดอกชั้นในเช่นเดียวกัน
5. จัดแต่งกลีบดอกกระดุมให้มีขนาดเท่าๆ กันแล้วมัดอย่างใต้ฐานดอกให้แน่น

4

5

ชิ้นงานสำเร็จ

Tips:

- ควรจัดแต่งกลีบดอกชั้นในให้เรียบร้อย แล้วค่อยทำกลีบดอกชั้นนอก
- การทำกลีบดอกชั้นนอก ควรดึงผ้าให้ตึง โดยจับที่กึ่งกลางของผ้าด้วยมือหนึ่ง แล้วค่อยๆ พับทบจับด้วยมืออีกข้าง
- เมื่อทำกลีบดอกชั้นนอกเสร็จหนึ่งกลีบ อาารัดยางไว้ก่อนแล้วค่อยทำกลีบถัดไป โดยมัดด้วยยางเส้นเดิม ที่ละกลีบจนครบสี่กลีบ

ดอกทานตะวัน

ดอกทานตะวัน

การพับดอกทานตะวัน เป็นการพับต่อจากดอกกระดุม โดยการไล่ชั้นของกลีบดอกไม้ให้มีความสูงของกลีบดอกแต่ละชั้นมากขึ้น

ขั้นตอนการพับ

1. ทำเกสรขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-2 นิ้ว ตามวิธีเดียวกันกับเกสรดอกกระดุม
2. หุ้มเกสรด้วยผ้าสีน้ำตาลอีกครั้งหนึ่ง
3. คลี่ผ้าออก พับมุมผ้ามุมหนึ่งให้มีลักษณะคล้ายกลีบดอกไม้ แล้วนำมาประกบได้เกสร
4. พับมุมผ้าอีกสามมุมในลักษณะเดียวกันแล้วนำมาประกบรอบเกสร มัดยวงให้แน่นแล้วจัดแต่งกลีบให้สวยงาม เป็นกลีบดอกชั้นที่ 1
5. คลี่ผ้าด้านล่างออก พับจับจีบมุมผ้าให้มีลักษณะเป็นกลีบดอกแล้วประกบสับหว่างกับกลีบดอกชั้นแรก ทำจนครบสี่กลีบ แล้วมัดยวงให้แน่น (กลีบดอกชั้นที่ 2)
6. นำผ้าผืนที่ 2 มาพับจับจีบมุมผ้าทั้งสี่มุมแล้วประกบสับหว่างเป็นกลีบดอกชั้นที่ 3
7. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 5 จะได้กลีบดอกชั้นที่ 4
8. จัดแต่งกลีบดอกทานตะวันชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 3 ให้มีลักษณะคว่ำลงเล็กน้อย ส่วนกลีบดอกชั้นที่ 2 กับชั้นที่ 4 บีบปลายผ้าให้แหลม

4

5

6

7

8

ชิ้นงานสำเร็จ

Tip:

การพับกลีบดอกแต่ละชั้น ควรกำหนดความสูงให้เหมาะสมกับขนาดของดอก และพับกลีบดอกแต่ละชั้นไล่ระดับความสูงกัน เช่น กลีบดอกชั้นแรกสูง 1 นิ้ว กลีบดอกชั้นที่สองสูง 1.5 นิ้ว กลีบดอกชั้นที่สามสูง 2 นิ้ว และกลีบดอกชั้นที่สี่สูง 2.5 นิ้ว

ดอกหน้าวัว

ดอกหน้าวัว

ขั้นตอนการพับ

1

2

ขั้นตอนการทำเกสร (ผ้าสีขาว)

1. ม้วนกระดาษฟอยล์เป็นรูปกรวยปลายแหลมเรียว นำมาวางซ้อนที่มุมผ้าด้านหนึ่ง แล้วม้วนขอบผ้าพันรอบฟอยล์
2. พันจนสุดปลายผ้าแล้วมัดยางให้แน่น คัดปลายด้านบนให้งอเล็กน้อย พักไว้

การพับกลีบดอกหน้าวัว (ผ้าสีแดงหรือสีชมพู)

1. จับจีบมุมผ้ามุมหนึ่งให้มีลักษณะเป็นกลีบดอก โดยกำหนดความยาวของกลีบดอกตามความต้องการ
2. พับทบจีบจนสุดขอบผ้าอีกด้าน แล้วจัดผ้าให้เป็นรูปคล้ายใบโพธิ์ มัดยางให้แน่น พักไว้

วิธีการประกอบดอกหน้าวัว

วางเกสรสีขาวซ้อนบนกลีบดอกหน้าวัว โดยจัดให้ปลายแหลมห่างจากมุมบนของกลีบดอกประมาณ 1-1.5 นิ้ว แล้วมัดยางรวมกัน

ชิ้นงานสำเร็จ

Tip:

ถ้าต้องการทำดอกหน้าวัวดอกที่ 2 กับ 3 สามารถพับกลับดอกด้วยมุมผ้าที่เหลือ แต่ควรพับกลับดอกให้มีขนาดแตกต่างกันไปเพื่อความสวยงามในการจัดเข้าช่อ